

ARTIKELN SOM FÖLL BORT

Malms Kvarn foto från 1914

I senaste numret av Stora Milstolpen föll en artikel bort av misstag. Det var berättelsen om **Malms Kvarn**, av **Sven Jönsson**. Det var en oförklarlig miss som vi härmed djupt beklagar. Artikeln kommer med i nästa "stora" Milstolpen nr 4-2014.
Red.

VILL DU ARBETA MED HUS?

För närmare info och anmälan ring tel. 0762-091915, eller 08-351744

ÖSTERÅKERS HEMBYGDS- OCH
FORNMINNESFÖRENING
Box 606, 184 27 ÅKERSBERGA
Telefon (svarare): 08-540 67980
Plusgirokonto 9814-5
Bankgiro 5632-8511
E-post: mail@milstolpen.org

MEDLEMSAKTIVITETER:

Torsd 16/10 kl 19 Möte för nya medlemmar.

Sönd 16/11 kl 13 Höstmöte med föredrag av Andreas Forsgren om Österåkers fornminnen

PÅ GÅNG heter ett informationsblad som kommer ut en gång i kvartalet och anslås bl.a. vid Vita huset, Hembygds-museet och Tingshuset. Intresserade kan även hämta bladet ur en låda utanför Båtsmansmuseet i Ekbacken.

Syftet med bladet är att uppmuntra besök till ÖHF:s olika kulturhus, informera om utflykter och aktiviteter m.m.-information som tyvärr ofta inte kommit med i lokaltidningarna..

Prenumerera på LEDUNGEN och BYGD & NATUR

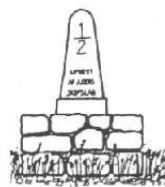
Sthlm Läns Hembygdsförbunds tidning heter *LEDUNGEN* och utkommer med 4 nummer pr år. *BYGD & NATUR* är Sveriges Hembygdsförbunds tidning som utkommer med 5 nr. Prenumeration kostar 100 kr för respektive.

Adress till den förra är Box 6219, 102 34 Sthlm, tel 08-302180, och till den senare box 6167, 102 33 Sthlm, tel 08-345511.

Prenumeration på Ledungen kan betalas genom Hembygdsföreningen, men inte tillsammans med medlemsavgiften.

Betalas separat in på vårt postgirokonto 9814-5.

I nr 2 av *BYGD & NATUR* under rubriken "*Tema påverkan*" redovisas ÖHF:s protestaktion mot byggplanerna på Näs.

MILSTOLPEN

Österåkers Hembygdsförening

Nr 3 2014 sept

Redaktör Hans von Matérn

KULTURSTIGARNA

Den nya utgåvan av **Häfte nr 2** i serien **KULTURSTIGAR** är nu till salu.

Serien hette från början *Gå - cykla i Österåker* men har bytt namn.

Detta sista av fyra uppdaterade häften omfattar områdena **Gottsunda, Husby och Näs**. Häftet har varit slut en längre tid. Den nya upplagan har omarbetats och kompletterats med 40 års nyare forskning av fil. mag. Gudrun Vällfors och fil. dr. Gunilla Larsson.

Grundmaterialet utgörande pionjärundersökningar av historikerna Henning Loggert och Alfred Westerberg finns bevarat i bandinspelningar och på kartor i ÖHF:s arkiv.. Ursprungliga texten i första utgåvan har omarbetats och nyskrivits helt, och även försetts med nya foton och kartsquisser.

De övriga häftena i serien omfattar nr **1 Tuna och Norrö** (nytryck 2008), nr **3** områdena kring **Prästgården** och **Smedby** (nytryck 2011), nr **4** områdena **Skeppsdal** och **Stavs Äng** (nytryck 2012).

Priset för nr 1 och 3 är kr 50 och för nr 4 kr 60, och för nr 2 kr 100, och inte vad som sagts i förra numret av Milstolpen. **Alla fyra häftena kan fås för ett paketpris av kr 200.**

De säljs av bl.a. Hembygdsföreningen och biblioteket.

ÅRSMÖTET

Underhållningen som bjöds på vid ÖHF:s årsmöte i april avnjöts av ett femtiotal medlemmar. Underhållarna var Hans Kumlien och Krister Ulvenhoff. . -"Lysande!" sa Jörgen i sitt tacktal. Det var verkligen en härlig, medryckande och musikalisk liten kabaré med Ernst Rolf-melodier som serverades. Utrustade med sparsam och tidstypisk rekvisita bestående av käpp, skiftande huvudbonader och halsdukar uppträdde Hans Kumlien med scenvana och elegans när de växelvis sjöng Rolftexterna i sin revy kallad

"*De'ä'grabben med chokla'i ...*".

Revyartisten Krister Ulvenhoff stod för dragspelandet, som han med humor och rätta känslan skickligt sekunderade Hans Kumlien.

Hans von Matérn

VEM VET MEST OM ÖSTERÅKER?

Fredsbergsskolans fjärdeklass vann igen - för fjärde året i rad!

I en notis i tidningen ÅKERSBERGA KANALEN den 3 juni kunde man läsa ett referat från finalomgången d 14 maj i Alceahuset, skriven av Agneta Johansson med en bild på de som fick ta emot priset på kr 5000, Linus Eriksson, Izabel Edberg Madison och Tilda Wallerfeldt.

Tvåa blev Sjökarbyskolan och på tredje plats kom Tråsättraskolan.

Tävlingen för alla fjärdeklassare i Österåker är en kunskapstävling arrangerad av Hembygdsföreningen och Kommunen i samarbete.

I november i år går en ny inbjudan ut till alla aktuella klasser att delta i nästa års tävling.

FORN-ÅKER TILL DOMARUDDEN

Stenåldersbostaden ovan, som är en kopia av den som hittats i Vuollerim, kommer förmodligen att flyttas till Domarudden meddelar Stiftelsen Forn-Åker.

Beträffande övriga byggnader från samma område vid Tunaviken meddelas att Medeltidshuset och Isättrastugan har funnit en köpare i Gävle.

Läs mer på deras uppdaterade hemsida www.fornaker.org

ÖHF beslöt vid sitt möte d 6/5 i år att "vid lämpligt tillfälle" gå ur Stiftelsen Forn-Åker.

OM TUNABORGEN

Som du möjligen observerat i bl a ÅkersbergaKanalen händer saker runt Tunaborgen. Roslagsvattens våldsamma grävning i borgområdet 2013 öppnade ögonen på kommunledningen.

Från ÖHF:s sida har vi under lång tid framhållit att Tunaborgen är ett av vår kommuns allra förnämsta fornminnen, och att den gamla ruinen är värd ett bättre öde än att ligga dold och svåråtkomlig under ett stort tak.

Våra propäer har nu börjat ge effekt!

Den 12 juni samlades nere vid borgruinen, representanter från kommunledningen och ÖHF för att besiktiga borgen och diskutera de förslag till förändringar som ÖHF framfört.

Från Kommunledningen deltog Elisabeth Gunnars och Birgit Lindholm, samt från ÖHF Sven Hugosson och Gunnar Winberg samt representanter för Riksantikvarieämbetet RAÄ och Länsstyrelsen.

Samtalen var mycket konstruktiva och öppnade för spännande möjligheter. Raä ställde i utsikt att redan till hösten genomföra en första **markradarundersökning** av området - man är nämligen övertygad

om att platsen rymmer åtskilligt mer av intresse än vad som hittills kommit i dagen. De förslag, som ÖHF framfört, mötte inget motstånd. Tillstånd krävs för att genomföra vissa åtgärder, men just nu ligger vi lågt i avvaktan på en kommande insats från Raä.

Under diskussionen om hur vi bäst ska skydda borgen framfördes från Raä det smått revolutionerande förslaget att helt **täcka av** borgen. "En ruin ska vara en **ruin**, och man ska låta tiden ha sin gång", var Raäs åsikt. Och kanske skulle intresset från dem som klottrar och tar sig in i borgen och stökar till utrymmena där minska om borgen var tillgänglig?

Vi avvaktar med förväntan och spänning.

Gunnar Winberg

PS Resultatet av RAÄs markundersökning 2013 finns publicerad på webben (*Google Tunaborgen*). Vi kommer att utförligare redovisa den i nästa nr av stora Milstolpen.tillsammans med senaste nyheterna om borgen.

*Alvastra kyrkoruin (ur boken Tusen
sevärigheter i Sverige)*

VITA HUSETS ÖPPETTIDER

För att underlätta tillträde till Vita huset när det behövs för lämnande eller hämtande av varor etc, har det bestämts att huset ska vara öppet **tisdagar kl 10 – 11**.

Då finns där personer som kan betjäna. Om det av någon anledning tillfälligtvis inte finns någon där kommer ett anslag på entrédörren att ange hur vederbörande kan nås.

SISTA NUMRET AV STORA MILSTOLPEN

Det har nu bestämts att den s.k. Stora Milstolpen ska upphöra nästa år, och istället kommer en **årsbok/årsskrift** att ges ut varje år med ett innehåll av minst samma dignitet som två stora Milstolpar.

I det sista numret av Stora Milstolpen som är tänkt att komma ut i början på november i år kommer vi ha med bl.a. ● artiklar om Tunaborgens fortsatta öde; ● Tredje avsnittet ur Henry Olsons gruvavhandling; ● Skålgropstenen i Svinninge; ● Referat av den återfunna Oscar Rönnbäcks Sockenhistoria samt ● Artikeln om Malms Kvarn (som skulle varit med i förra numret).

De "små Milstolparna" (av denna typ) kommer att utges som förut med mer eller mindre regelbundna mellanrum.